

Υπόθεση C-222/07

Unión de Televisiones Comerciales Asociadas (UTECA)

κατά

Administración General del Estado

(αίτηση του Tribunal Supremo
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως — Άρθρο 12 ΕΚ — Απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας — Άρθρα 39 ΕΚ, 43 ΕΚ, 49 ΕΚ και 56 ΕΚ — Θεμελιώδεις ελευθερίες τις οποίες εγγυάται η Συνθήκη ΕΚ — Άρθρο 87 ΕΚ — Κρατική ενίσχυση — Οδηγία 89/552/ΕΟΚ — Άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων — Υποχρέωση των τηλεοπτικών οργανισμών να διαθέτουν μέρος των λειτουργικών εσόδων τους για την προχρηματοδότηση ευρωπαϊκών κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών, από την οποία χρηματοδότηση ποσοστό 60 % προορίζεται για την παραγωγή έργων των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μια από τις επίσημες γλώσσες του Βασιλείου της Ισπανίας και τα οποία παράγονται στην πλειονότητά τους από την ισπανική κινηματογραφική βιομηχανία»

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα J. Kokott της 4ης Σεπτεμβρίου 2008 . . . I - 1411

Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 5ης Μαρτίου 2009. . . . I - 1447

Περίληψη της αποφάσεως

1. Κοινοτικό δίκαιο — Αρχές — Ίση μεταχείριση — Διάκριση λόγω ιθαγένειας — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Τηλεοπτικές δραστηριότητες — Οδηγία 89/552
(Άρθρο 12 ΕΚ, 39 § 2 ΕΚ, 43 ΕΚ, 49 ΕΚ και 56 ΕΚ οδηγία 89/552 του Συμβουλίου, άρθρο 3)

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια*
(Άρθρο 87 § 1 ΕΚ)

1. Η οδηγία 89/552, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36, και, ειδικότερα, το άρθρο 3 αυτής, καθώς και το άρθρο 12 ΕΚ, έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν μέτρο που λαμβάνει κράτος μέλος, με το οποίο οι τηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεώνονται να διαθέτουν το 5 % των λειτουργικών εσόδων τους για την προχρηματοδότηση ευρωπαϊκών κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών καθώς και, ειδικότερα, το 60 % αυτού του 5 % για έργα των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μια από τις επίσημες γλώσσες του ως άνω κράτους μέλους.

Ειδικότερα, ανεξαρτήτως του αν ένα μέτρο εμπίπτει στους τομείς που καλύπτει η εν λόγω οδηγία, τα κράτη μέλη εξακολουθούν, καταρχήν, να είναι αρμόδια να θεσπίσουν το μέτρο αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις θεμελιώδεις ελευθερίες που εγγυάται η Συνθήκη.

Βεβαίως, ένα τέτοιο μέτρο, καθόσον αφορά την υποχρέωση να διατίθεται σε έργα των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μια από τις επίσημες γλώσσες του οικείου κράτους μέλους το 60 % του 5 % των λειτουργικών εσόδων που διατίθενται για την προχρηματοδότηση ευρω-

παϊκών κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών, συνιστά περιορισμό διαφόρων θεμελιωδών ελευθεριών, ήτοι της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, της ελευθερίας εγκαταστάσεως, της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων και της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

Εντούτοις, το εν λόγω μέτρο μπορεί να δικαιολογείται από τον σκοπό της προαπίσεως και της προωθήσεως μίας ή περισσοτέρων από τις επίσημες γλώσσες του οικείου κράτους μέλους. Συναφώς, ένα τέτοιο μέτρο, καθόσον εισάγει υποχρέωση επενδύσεως σε κινηματογραφικές ταινίες και τηλεταινίες των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μια από τις επίσημες γλώσσες του ως άνω κράτους μέλους, είναι κατάλληλο για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

Επίσης, δεν προκύπτει ότι ένα τέτοιο μέτρο υπερβαίνει τα όρια που είναι αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού. Ειδικότερα, το μέτρο αυτό δεν αφορά, καταρχάς, παρά μόνον το 3 % των λειτουργικών εσόδων των φορέων, ποσοστό το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Επιπλέον, ένα τέτοιο μέτρο δεν υπερβαίνει τα όρια που είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού απλώς και μόνο διότι δεν προβλέπει κριτήρια βάσει των οποίων

είναι δυνατή η κατάταξη των εν λόγω έργων ως «πολιτιστικών αγαθών». Δεδομένου ότι η γλώσσα και ο πολιτισμός συνδέονται άρρηκτα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο επιδιωκόμενος από κράτος μέλος σκοπός να προασπίσει και να προωθήσει μία ή περισσότερες από τις επίσημες γλώσσες του πρέπει κατ' ανάγκη να συνοδεύεται από άλλα πολιτιστικά κριτήρια για να μπορεί να δικαιολογήσει τον περιορισμό μιας εκ των θεμελιωδών ελευθεριών τις οποίες εγγυάται η Συνθήκη. Ένα τέτοιο μέτρο δεν υπερβαίνει τα όρια που είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ούτε και για τον λόγο και μόνον ότι οι αποδέκτες της οικείας χρηματοδότησεως είναι στην πλειονότητά τους επιχειρήσεις κινηματογραφικών παραγωγών εγκατεστημένες στο κράτος μέλος αυτό. Το γεγονός ότι το κριτήριο στο οποίο βασίζεται το εν λόγω μέτρο, ήτοι το κριτήριο της γλώσσας, ενδέχεται να αποτελεί πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις κινηματογραφικών παραγωγών που πραγματοποιούν τις εργασίες τους στη γλώσσα στην οποία αναφέρεται το εν λόγω κριτήριο και οι οποίες ως εκ τούτου ενδέχεται, στην πράξη, να είναι στην πλειονότητά τους εγκατεστημένες στο κράτος μέλος στο οποίο αυτή η γλώσσα είναι η επίσημη, είναι σύμφυτο με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η κατάσταση αυτή δεν συνιστά, αφεαυτής, απόδειξη του δυσανάλογου χαρακτήρα του εν λόγω μέτρου, διότι άλλως θα καθίστατο κενή περιεχομένου η αναγνώριση, ως επιτακτικού λόγου γενικού συμφέροντος, του επιδιωκόμενου από ένα κράτος μέλος σκοπού να προασπίσει και να προωθήσει μία ή περισσότερες από τις επίσημες γλώσσες του.

Τέλος, το άρθρο 12 ΕΚ μπορεί να εφαρμοστεί αυτοτελώς μόνο σε καταστάσεις διεπόμενες από το κοινοτικό δίκαιο για τις οποίες η Συνθήκη δεν προβλέπει ειδική απαγόρευση των διακρίσεων. Η αρχή

όμως της απαγορεύσεως των διακρίσεων τέθηκε σε εφαρμογή, στους τομείς της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, του δικαιώματος εγκαταστάσεως, της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, αντιστοίχως, με τα άρθρα 39, παράγραφος 2, ΕΚ, 43 ΕΚ, 49 ΕΚ και 56 ΕΚ. Άραξ από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το επίμαχο μέτρο δεν είναι αντίθετο προς τις εν λόγω διατάξεις της Συνθήκης, δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετο ούτε προς το άρθρο 12 ΕΚ.

(βλ. σκέψεις 20, 24, 27, 29-34, 36-40, διατακτ. 1)

2. Το άρθρο 87 ΕΚ έχει την έννοια ότι ένα μέτρο που λαμβάνει κράτος μέλος με το οποίο οι τηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεώνονται να διαθέτουν το 5 % των λειτουργικών εσόδων τους για την προχρηματοδότηση ευρωπαϊκών κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών καθώς και, ειδικότερα, το 60 % αυτού του 5 % για έργα των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μια από τις επίσημες γλώσσες του ως άνω κράτους μέλους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της κινηματογραφικής βιομηχανίας του κράτους μέλους αυτού.

Ειδικότερα, ως ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ θεωρούνται μόνον τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται ευθέως ή εμμέσως με κρατικούς πόρους. Συναφώς, η διάκριση που γίνεται στη διάταξη αυτή μεταξύ των «ενισχύσ[εων] που χορηγούνται [...] από τα κράτη» και των ενισχύσεων που χορηγούνται «με κρατικούς πόρους» δεν σημαίνει ότι όλα τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από τα κράτη συνιστούν ενισχύσεις, ανεξαρτήτως του αν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους, αλλά

σκοπό έχει απλώς να περιλάβει στην έννοια αυτή τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό.

Δεν προκύπτει όμως ότι το πλεονέκτημα το οποίο παρέχει το εν λόγω μέτρο στην κινηματογραφική βιομηχανία του οικείου κράτους μέλους συνιστά πλεονέκτημα χορηγούμενο απευθείας από το κράτος ή από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό. Το πλεονέκτημα αυτό είναι απόρροια γενικής ρυθμίσεως η οποία υποχρεώνει τους τηλεοπτικούς οργανι-

σμούς, ανεξαρτήτως του αν είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί, να διαθέτουν μέρος των λειτουργικών εσόδων τους για την προχρηματοδότηση κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών.

Επιπλέον, καθόσον το εν λόγω μέτρο εφαρμόζεται σε δημόσιους τηλεοπτικούς οργανισμούς, δεν προκύπτει ότι το οικείο πλεονέκτημα υπόκειται στον έλεγχο που ασκείται από τις δημόσιες αρχές στους ως άνω οργανισμούς ή σε οδηγίες που δίνουν οι εν λόγω αρχές στους οργανισμούς αυτούς.

(βλ. σκέψεις 43-47, διατακτ. 2)